

RÅD TILL DEN SOM SKALL KÖPA ETT BEGAGNAT FLIPPERSPEL:

(Plitat av COCS Christian Sjöberg, Göteborg)

Innehållet riktar sig till den som inte har någon erfarenhet av/om flipperspel. Jag är ingen expert, men jag har lärt mig en hel del de senaste åren. Först vill jag påpeka att det finns massor av olika saker att titta efter (kontrollera) och att olika personer prioriterar olika vad gäller funktion, utseende, samlarvärde och andra saker. Det jag skriver här, är min uppfattning och hur jag prioriterar saker att kontrollera, men den bör vara ganska generell. Spelen jag har i åtanke för texten nedan, är de så kallade 90-tals spelen, det vill säga alla flipperspel med "Dot Matrix Display" (start 1991), men denna köpguide gäller även till stor del äldre flipperspel. Spel före 1991 hade flera rektangulära sifferdisplayer.

Det är en fördel om du kan lite grand om el och mekanik eller har viljan att lära dig. Har du inte det, så kan det efter ett tag bli så att spelet du har köpt inte fungerar särskilt bra.

1) Bestäm dig för hur mycket pengar du kan/vill lägga. Räkna med att bra spel kostar 10 000 till 15 000 kronor (när detta skrivs). Det finns många spel som kostar betydligt mer (till exempel kostar ett Medieval Madness cirka 40 000 kronor) och det är inget konstigt med det - frågan är bara hur mkt pengar man vill lägga. Är antagligen bra att börja med ett spel i den lägre prisklassen, så att man kan göra misstag, utan att det kostar alltför mycket. Många som har hållt på ett tag med denna hobby, vill bara köpa Bally/Williams, men det finns några andra fabriker: Data East, Sega, Stern och Gottlieb. Generellt för dessa andra fabriker är att dom kostar påtagligt mindre än Bally/Williams - prisvärda, kan man nog kalla dom. Stern har dock ett flertal nyare (2000-talet) attraktiva titlar som begagnade betingar ganska höga priser, mellan 20 000 till 30 000 kronor. På länken nedan, finns alla olika tillverkade flipperspel listade med bilder:

<http://www.ipdb.org>

2) När du börjar ringa på annonser, så anteckna så mycket som möjligt till varje annons, därför att när man ringt på flera olika annonser, så kan man inte komma ihåg alla detaljer.

3) Frågor som du skall ställa till säljaren redan på telefon är följande:

A) Fungerar displayen OK - saknas rader eller kolumner?

En display kostar cirka 1 200 kronor, så detta är en viktig punkt att kolla upp.

B) Finns det fel på spelet - om ja, vilka? - Nästan alla spel har några fel, ibland vet inte säljaren om det. Men större fel borde han känna till.

C) Finns det spruckna/trasiga plaster på spelplanen? - Till nästan alla spel kan man köpa nya plastkit, men dessa kostar mellan 1 000 till 1 500 kronor. Några olika specialplaster går att köpa separat, men dessa är dyra. Slingshotplaster går att köpa alla olika och kostar cirka 200 kronor för ett par.

D) I vilken kondition är spelplanen? Finns det slitmärken efter kulan? Finns det skadade inserts? Finns

det sprickor i färgtrycket? - En spelplan som har någon av dessa skador, påverkar priset påtagligt. Många gånger kan man tyvärr inte åtgärda det. Som nybörjare, bör du ej köpa ett spel som har sådana skador, för du vet inte hur det påverkar priset och du vet heller inte om det går eller hur det skall åtgärdas.

E) Hur ser kabinett och backbox ut? Finns det skavmärken, repor, inbrottsmärken? - Nästan alla flipperspel har sådana här defekter, men det kan variera i omfattning.

F) Skick? - Be säljaren ta flera bilder på spelet; utanpå och själva spelplanen. Och se till att du får bilder på "hållet"! Vilket hål? Jo, nästan alla flipperspel har ett hål någonstans i spelplanen som för kulan in under spelplanen och det kan vara mycket slitet på vissa spel. Be säljaren att han tar av spelplansglaset innan han fotograferar, annars blir det inga bra bilder. Helst skall bilderna tas utan blix, annars blir det reflexer och färgförvrängningar.

4) När du väl är på plats hos säljaren för att titta på spelet:

A) Börja med att provspela minst 3 minuter. Då märker du om spelet uppför sig normalt. Ibland kan spel nämligen få problem efter en kort stunds spelande. Som exempel så kanske spelet stänger av sig mitt under ett spel eller flipparna hänger sig eller spelet börjar skjuta ut nya kulor utan anledning och många andra "skumma" saker kan hända. Köp inte det spelet - om du inte har goda kunskaper på området.

B) Hur ser spelet ut inuti? Är det mycket smutsigt, så har spelet antagligen spelats mycket. Att det spelats mycket behöver inte vara negativt om spelet är skött på rätt sätt. Är det oxiderat på metalldelar och skruvar, så har det stått kallt och/eller fuktigt och då skall man vara extra uppmärksam på hela spelet. Det kan då finnas fuktskador på spelplanen och elektroniken. Finner man bara lite oxidation på metalldelar är det dock inget att bry sig om = OK. Titta under spelplanen om där finns löst hängande kablar och fula lagningar, kanske gjorda med svart eltejp - detta kan betyda att MacGyver har varit och grejat med spelet och det föranleder en mera noggrann kontroll överallt.

C) Be säljaren ta bort glaset till backboxen och inspektera där elektronikkorten. Ibland kan det se väldigt tråkigt ut med dåligt utförda reparationer. Det kan vara svårt att se, men är värt en koll. Titta om du kan se brända kontakter. Ofta är kontakten till belysningen bränd - detta är inte bra, men helt normalt. Kontakten kan man köpa och byta ut. Den sitter på det största kortet längst ner till vänster. Även motgående kontakt på själva kortet bör bytas ut - detta är inget svårt om man kan löda. Titta också på batterierna som sitter till vänster på CPU-kortet. Ibland har dessa blivit gamla och läckt med frätskador som följd. Har det bara frätt på batterihållaren, så gör det inget - den byter man enkelt till en ny.

5) Om du nu har bestämt dig för att köpa spelet, så gör upp med säljaren omgående, annars kanske han säljer det till nästa person som ringer - efterfrågan på flipperspel är idag stor. Kan du ta det med dig med en gång, så gör det. Skall du hämta det senare, så ger du säljaren en handpeng på till exempel 500 kr och se till att få ett kvitto på det, så har du låst affären till överenskommet pris. Se alltid till att få ett kvitto när affären avslutas.

Innan ni packar ihop spelet, så tag ur kulorna från spelet - annars kan dessa slå sönder saker inuti spelet.

Sätt ett spännband eller ett snöre runt den nedfällda backboxen och spelet – annars kan den tippa och det kan förstöra såväl spelet som bli personskador.

220V-sladden på baksidan, kan man snurra ett par varv runt kablarna som kommer ur backboxen och stoppa resten av sladden ner i kabinettet. Spännet på baksidan tejpar man fast i plant läge, så det ej böjs när man ställer ner spelet på högkant.

Detta skall normalt följa med spelet:

- * Myntlåda (ibland med lock)
- * Manual & Elschema
- * 2 st. stora vingmuttrar till backboxen
- * Nycklar till myntdörren och backboxen

En säckkärra är ett underbart hjälpmedel när man skall flytta spel - även nedför trappor. Sätt ett spännband runt både spel och kärra och tag ett trappsteg åt gången. Ni måste vara 2 personer och hålla stadigt i både spel och kärra, så går det bra.

GLÖM EJ FRÅGA EFTER MANUAL OCH ELSHEMA OCH KOM IHÅG ATT TA MED BENEN OCH BENBULTARNA!

Lycka till!

Plitat av Christian Sjöberg, Göteborg, 2008-09-10